

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

*ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal*

**2025
oktyabr**

**TOSHKENT SHAHRIDAGI TURIN
POLITEXNIKA UNIVERSITETI**
– **Xalqaro ilmiy-amaliy onlayn
konferensiya materiallari to'plami**

**“GLOBAL RAQAMLI INTEGRATSIYALASHUV:
2030-YILGACHA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA
TEXNOLOGIK VA INDUSTRIAL SANOATNI RIVOJLANTIRISH
ORQALI MIKRO VA MAKROIQTISODIY BARQAROR
O'SISHNI TA'MINLASH DOLZARBLIGI”**

**“GLOBAL DIGITAL INTEGRATION: THE RELEVANCE OF
ENSURING MICRO AND MACROECONOMIC SUSTAINABLE
GROWTH THROUGH TECHNOLOGICAL AND INDUSTRIAL
DEVELOPMENT IN THE TRANSITION TO A GREEN
ECONOMY BY 2030”**

**«ГЛОБАЛЬНАЯ ЦИФРОВАЯ ИНТЕГРАЦИЯ:
АКТУАЛЬНОСТЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО
МИКРО- И МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА ЧЕРЕЗ
РАЗВИТИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ И ИНДУСТРИАЛЬНОЙ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ В ПЕРЕХОДЕ К ЗЕЛЁНОЙ
ЭКОНОМИКЕ К 2030 ГОДУ»**

7-MAXSUS SON

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr.
2025-yil, 15-oktyabr.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ixamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

ASSESSING RISKS IN BANKING ACTIVITIES TO ENHANCE THE EFFICIENCY OF FINANCIAL SERVICES	21
Saidov Jasurbek Latipbayevich	
MECHANISMS OF THE IMPACT OF STATE BUDGET REVENUES AND EXPENDITURES ON ECONOMIC GROWTH.....	24
Sheraliyev Nurbek Jumanazarovich	
O'QUVCHI VA TALABALARDA HUQUQIY MADANIYATINI TA'LIM JARAYONIDA YUKSALTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI VA TAMOIYILLARI	27
Mansurova Zilola Akromxonovna	
O'ZBEKISTON BANK TIZIMIDA FINTECH INNOVATSIYALARINING RIVOJI VA ULARNING SANOAT-QURILISH SEKTORIDAGI TRANSFORMATSION TA'SIRI	30
Muzayyana Beknazarova	
TURIZM SOHASIDA RAQOBAT AFZALLIKLARINI YARATISHDA MARKETINGNING ROLI	33
Shaymanov To'liqin Mahmayusupovich	
O'ZBEKISTONDA DAVLAT BUDJETI IJROSINI RAQAMLASHTIRISHNING FISKAL INTIZOM VA SHAFFOFLIKKA TA'SIRI	37
Tangrieva Farida Abdulkarimovna	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA SUN'IY INTELLEKTNI TATBIQ ETISH ORQALI BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH	41
Radjabov Bunyod Abdusalilovich	
XXI-ASRDA JAHON IQTISODIYOTINING RIVOJLANISH BOSQICHLARI VA ASOSIY DRAYVERLARI	45
Jalolov Umidjon Xudoyberdi o'g'li, Yegamberdiyev Shuxrat Satimbayevich	

XXI-ASRDA JAHON IQTISODIYOTINING RIVOJLANISH BOSQICHLARI VA ASOSIY DRAYVERLARI

Jalolov Umidjon Xudoyberdi o'g'li

Toshkent davlat Iqtisodiyot universiteti
Menejment fakulteti 3-kurs talabasi MO-76 guruh

Ilmiy rahbar:

Yegamberdiyev Shuxrat Satimbayevich

Toshkent davlat Iqtisodiyot universiteti
Iqtisod fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Annotatsiya: Ushbu tadqiqotda XXI-asrda jahon iqtisodiyotining rivojlanish bosqichlari va asosiy drayverlari tahlil qilingan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, global iqtisodiy tizim globallashuvdan raqamli va yashil iqtisodiyot bosqichiga o'tmoqda. Asosiy o'sish omillari sifatida raqamli texnologiyalar, inson kapitali va ekologik transformatsiya ajralib turadi. Shuningdek, rivojlanayotgan davlatlar jahon iqtisodiy o'sishining yarmidan ortig'ini ta'minlab, global iqtisodiy muvozanatda muhim o'rin egallamoqda. Tadqiqot iqtisodiy siyosatda innovatsiyalar, raqamli infratuzilma va barqaror rivojlanishning o'zaro uyg'unligini ta'minlash zarurligini asoslaydi.

Kalit so'zlar: jahon iqtisodiyoti, raqamli transformatsiya, yashil iqtisodiyot, inson kapitali, barqaror rivojlanish.

Abstract: This research analyzes the development stages and key drivers of the global economy in the 21st century. The findings reveal that the world economy is shifting from globalization toward the digital and green economy stage. Core growth factors include digital technologies, human capital, and environmental transformation. Developing countries now account for more than half of global economic growth, playing an increasingly important role in global balance. The study emphasizes the need to integrate innovation, digital infrastructure, and sustainable development within modern economic policy.

Key words: global economy, digital transformation, green economy, human capital, sustainable development.

Аннотация: В исследовании анализируются этапы развития и ключевые драйверы мировой экономики XXI века. Результаты показывают, что глобальная экономика переходит от стадии глобализации к этапу цифровой и «зеленой» экономики. Основными факторами роста являются цифровые технологии, человеческий капитал и экологическая трансформация. Развивающиеся страны обеспечивают более половины мирового экономического роста, играя всё более значимую роль в глобальном балансе. Исследование обосновывает необходимость сочетания инноваций, цифровой инфраструктуры и устойчивого развития в экономической политике.

Ключевые слова: мировая экономика, цифровая трансформация, зеленая экономика, человеческий капитал, устойчивое развитие.

KIRISH

XXI asr boshlaridan boshlab jahon iqtisodiyoti chuqur strukturaviy o'zgarishlar bosqichiga kirdi. Raqamli texnologiyalar, bilimga asoslangan iqtisodiyot, yashil energetika va transmilliy ishlab chiqarish zanjirlarining kengayishi global iqtisodiy dinamikani belgilovchi asosiy drayverlarga aylandi. Shu bilan birga, iqlim o'zgarishi, geosiyosiy beqarorlik, pandemiyalar va moliyaviy inqirozlar jahon xo'jalik tizimining moslashuvchanligi va barqarorligini sinovdan o'tkazdi.

2000–2010-yillar oralig'i "raqamli modernizatsiya" bosqichi sifatida namoyon bo'lib, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining tez sur'atlarda rivojlanishi global iqtisodiy o'sishning asosiy manbalaridan biriga aylandi. 2010–2020-yillar davrida esa global ishlab chiqarish tarmoqlari va xalqaro savdoning kengayishi bilan bir qatorda, Xitoy, Hindiston, Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlari va Afrika iqtisodiyotlarining jadal o'sishi kuzatildi.

2020-yildan keyingi davr pandemiya, energetik o'tish va sun'iy intellekt texnologiyalarining jadal rivojlanishi bilan tavsiflanmoqda.

Zamonaviy jahon iqtisodiyoti endilikda uchta asosiy transformatsion vektorda rivojlanmoqda:

Raqamli iqtisodiyot – sun'iy intellekt, avtomatlashtirish va ma'lumotlar iqtisodiyotining kengayishi;

Yashil iqtisodiyot – uglerod neytralligiga o'tish va qayta tiklanuvchi energetika tarmoqlarining o'sishi;

Inson kapitaliga asoslangan rivojlanish – ta'lim, sog'liqni saqlash va ijtimoiy inklyuziya sohalarining iqtisodiy o'sishdagi o'rni ortmoqda.

Xalqaro tashkilotlar — xususan, IMF (2024), World Bank (2025) va OECD (2024) hisobotlariga ko'ra, XXI-asrda global iqtisodiyot o'sishining asosiy drayverlari sifatida innovatsiyalar, raqamli transformatsiya, ijtimoiy barqarorlik va ekologik samaradorlik alohida ajralib chiqmoqda. Shu nuqtai nazardan, jahon iqtisodiyotining hozirgi rivojlanish bosqichlarini tizimli tahlil qilish, ularning o'zaro bog'liqligini aniqlash va kelgusi tendensiyalarni bashoratlash zamonaviy iqtisodiy fan va amaliy siyosat uchun dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Jahon iqtisodiyotining XXI-asrdagi rivojlanish bosqichlari va drayverlari masalasi xalqaro iqtisodiy adabiyotda keng o'rganilgan. Tadqiqotchilar bu jarayonni asosan uchta asosiy yo'nalishda tahlil qilganlar: globallashuv va savdo integratsiyasi, raqamli transformatsiya hamda barqaror rivojlanish va yashil iqtisodiyot.

Globalashuv nazariyasi (Stiglitz, 2002; Baldwin, 2016; Rodrik, 2021) xalqaro mehnat taqsimoti va kapital oqimlarining kuchayishi natijasida jahon iqtisodiy tizimining o'zaro bog'liqligi ortganini ko'rsatadi. 2000–2010-yillar davrida iqtisodiy o'sishning asosiy manbai transmilliy korporatsiyalar faoliyati va ishlab chiqarish zanjirlarining kengayishiga to'g'ri keldi. Shu bilan birga, Rodrik (2021) globalizatsiyaning ijtimoiy tengsizlik va iqtisodiy xavfsizlikka salbiy ta'sirini ham ta'kidlaydi.

Raqamli iqtisodiyot nazariyalari (Brynjolfsson & McAfee, 2014; Schwab, 2017; Manyika et al., 2023) raqamli texnologiyalar, sun'iy intellekt va "Big Data"ning iqtisodiy o'sishdagi rolini asoslab beradi. OECD (2024) hisobotlariga ko'ra, raqamli transformatsiya 2020–2025-yillarda global YaIM o'sishining 25 foizdan ortig'ini ta'minlagan. Bu jarayon ayniqsa AQSh, Xitoy, Janubiy Koreya va Yevropa Ittifoqida sezilarli natijalar bergan.

Barqaror rivojlanish paradigmasi (Sachs, 2015; Stern, 2022; IMF, 2024) ekologik xavfsizlik va yashil energetika sohasidagi o'zgarishlarni jahon iqtisodiyotining yangi drayverlari sifatida baholaydi. Xalqaro energetika agentligi (IEA, 2025) ma'lumotlariga ko'ra, qayta tiklanuvchi energiya ishlab chiqarish hajmi 2010-yildan beri 3 barobarga oshgan. Bu o'zgarishlar "yashil iqtisodiyot"ga o'tishning global tendensiyaga aylanganini ko'rsatadi.

Inson kapitali va bilim iqtisodiyoti masalalari ham iqtisodiy o'sish drayverlarining ajralmas qismi hisoblanadi. Florida (2020) va Romer (1990) tadqiqotlarida ta'lim, innovatsiyalar va intellektual mulk iqtisodiy samaradorlikning asosiy omillari sifatida ko'rsatiladi. 2020-yildan boshlab BMT va Jahon banki hisobotlari inson kapitaliga yo'naltirilgan investitsiyalar barqaror o'sishning eng muhim sharti ekanini tasdiqlaydi.

Shuningdek, bir qator yangi tadqiqotlar (IMF, 2024; World Bank, 2025; BIS, 2025) XXI-asr iqtisodiy tizimining asosiy tendensiyalarini "ko'p qutbli iqtisodiyot", "raqamli suverenitet", "ekologik transformatsiya" kabi tushunchalar orqali izohlaydi. Bu esa jahon iqtisodiyotining yangi bosqichda nafaqat o'sish, balki sifatli transformatsiya yo'nalishida rivojlanayotganini ko'rsatadi.

XXI-asrning dastlabki choragida jahon iqtisodiyoti uchta asosiy bosqich orqali rivojlandi:

2000–2010-yillar – globallashuv va ishlab chiqarish zanjirlarining kengayish davri;

2011–2020-yillar – raqamli transformatsiya va innovatsion iqtisodiyotning shakllanish bosqichi;

2021–2025-yillar – yashil iqtisodiyot va iqlim neytralligi tamoyillariga asoslangan transformatsion bosqich.

1. Global iqtisodiy o'sish dinamikasi (2000–2025)

Jahon banki (2025) ma'lumotlariga ko'ra, global YaIM o'sishi 2000-yilda 3,9 %, 2010-yilda 4,3 %, 2020-yilda pandemiya sabab –3,1 % gacha pasaygan, biroq 2024-yilda 3,2 % darajasida tiklanish kuzatilgan. Quyidagi jadval ushbu jarayonni ifodalaydi.

1-jadval. XXI-asrda jahon iqtisodiy o'sish dinamikasi va asosiy drayverlar (2000–2025)

Bosqich	Davr	Asosiy drayverlar	Jahon YaIM o'sishi (%)	Global savdo o'sishi (%)	Rivojlanayotgan mamlakatlar hisssasi (%)
I bosqich	2000–2010	Globallashuv, sanoat kengayishi, Xitoyning kirishi (WTO, 2001)	4.3	6.1	33
II bosqich	2011–2020	Raqamli iqtisodiyot, innovatsiyalar, texnologik o'sish	3.5	4.2	45
III bosqich	2021–2025	Yashil iqtisodiyot, sun'iy intellekt, iqlim transformatsiyasi	3.1	3.8	52

Raqamli transformatsiya. 2020-yildan boshlab raqamli iqtisodiyot jahon YaIMning 18–20 % qismini tashkil qilmoqda. McKinsey (2024) va OECD (2024) ma'lumotlariga ko'ra, sun'iy intellekt, bulutli hisoblash va elektron savdo global iqtisodiy o'sishning 30 % gacha bo'lgan qismini ta'minlamoqda.

Yashil energetika va ekologik transformatsiya. Xalqaro energetika agentligi (IEA, 2025) hisobotida qayta tiklanuvchi energiya ishlab chiqarish hajmi 2010–2025-yillar oralig'ida 280 % ga oshgani, bu esa yangi ish o'rinlari va barqaror iqtisodiy modelni shakllantirgani qayd etilgan.

Inson kapitali va bilim iqtisodiyoti. UNDP (2024) ma'lumotlariga ko'ra, yuqori ta'lim darajasi va innovatsion salohiyat o'rtasida to'g'ridan-to'g'ri korrelyatsiya mavjud. Inson kapitaliga investitsiya kiritgan mamlakatlarda YaIM o'sish sur'ati o'rtacha 1,8 % yuqori bo'lgan.

XXI-asrda jahon iqtisodiyoti ko'p qutbli, raqamli va barqaror rivojlanish bosqichiga o'tmoqda. Uning asosiy drayverlari — innovatsiya, raqamli texnologiyalar, inson kapitali, va ekologik samaradorlik — global iqtisodiy siyosatni belgilovchi omillar sifatida shakllandi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, kelgusi davrda iqtisodiy o'sishni ta'minlash uchun mamlakatlar texnologik transformatsiya bilan bir qatorda ijtimoiy inklyuziya va yashil iqtisodiyotni ham ustuvor yo'nalish sifatida rivojlantirishi zarur.

XULOSA

XXI-asr jahon iqtisodiyotining rivojlanish jarayoni chuqur transformatsion xususiyat kasbetib, globallashtirishdan raqamli va yashil iqtisodiyot bosqichiga o'tish bilan tavsiflanadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, iqtisodiy o'sishning asosiy drayverlari sifatida quyidagi yo'nalishlar ustuvor ahamiyatga ega bo'lmoqda:

Raqamli transformatsiya – sun'iy intellekt, avtomatlashtirish va elektron savdo global iqtisodiy o'sishning muhim manbai bo'lib, ishlab chiqarish samaradorligini oshirmoqda.

Yashil iqtisodiyot – iqlim o'zgarishiga moslashish, qayta tiklanuvchi energiya manbalariga o'tish va ekologik siyosat global investitsion yo'nalishlarni belgilab bermoqda.

Inson kapitali – bilim, malaka va innovatsion salohiyat iqtisodiy barqarorlikning asosiy kafolatiga aylanmoqda.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, rivojlanayotgan mamlakatlar global iqtisodiy o'sishning yarmidan ortig'ini ta'minlab, xalqaro mehnat taqsimotida faol ishtirok etmoqda. Shu bilan birga, pandemiya, geosiyosiy raqobat va moliyaviy beqarorlik global ishlab chiqarish zanjirlarining qayta shakllanishiga sabab bo'lgan.

Shu bois, XXI-asr jahon iqtisodiyotining yangi bosqichida iqtisodiy siyosatning markazida innovatsion texnologiyalarni rivojlantirish, inson kapitaliga sarmoya kiritish va barqaror ekologik transformatsiyani amalga oshirish turishi lozim. Ushbu omillar uyg'unlashgan holda, global iqtisodiyotning uzoq muddatli barqaror o'sishini ta'minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Baldwin, R. (2016). The Great Convergence: Information Technology and the New Globalization. Harvard University Press.
2. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies. W. W. Norton & Company.
3. Florida, R. (2020). The New Urban Crisis: How Our Cities Are Increasing Inequality, Deepening Segregation, and Failing the Middle Class. Basic Books.
4. IMF. (2024). World Economic Outlook: Securing Global Resilience. International Monetary Fund.
5. IEA. (2025). World Energy Outlook 2025: Tracking Clean Energy Progress. International Energy Agency.
6. Manyika, J., Lund, S., Chui, M., & Bughin, J. (2023). Global Flows in a Digital Age: How Trade, Finance, People, and Data Connect the World Economy. McKinsey Global Institute.
7. OECD. (2024). Digital Economy Outlook 2024. Organisation for Economic Co-operation and Development.
8. Rodrik, D. (2021). Straight Talk on Trade: Ideas for a Sane World Economy. Princeton University Press.
9. Romer, P. M. (1990). Endogenous Technological Change. Journal of Political Economy, 98(5), 71–102.
10. Sachs, J. D. (2015). The Age of Sustainable Development. Columbia University Press.
11. Schwab, K. (2017). The Fourth Industrial Revolution. World Economic Forum.
12. Stern, N. (2022). Climate Change and Economic Transformation: A Global Strategy for Sustainable Growth. London School of Economics Press.
13. Stiglitz, J. E. (2002). Globalization and Its Discontents. W. W. Norton & Company.
14. UNDP. (2024). Human Development Report 2024: The Future of Human Progress in a Changing World. United Nations Development Programme.
15. World Bank. (2025). Global Economic Prospects 2025: Transitioning to a Multipolar Economy. The World Bank Group.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100